

гитѣ страни. Длъженъ съмъ да призная, че това сравнение никакъ не бѣше въ врѣда на българитѣ. Наистина, тѣ бѣха облѣчени твѣрдѣ злѣ, но всичкитѣ имаха честни, живи, отворени лица, и види се гледаха на занятието си като на най-почтена и благородна професия.“

„Тѣ всички сѫ се възпитавали въ България и никога не били излизали отъ нея, освѣнъ трима, които сѫ получили образованието си въ Букурещъ и Русия. Разбира се, Съръ Хенри Елиотъ ще каже, че това сѫщо така е доказателство за рускитѣ интриги. Учителкитѣ бѣха твѣрдѣ скромни и срамежливи, но тѣхнитѣ искрени и отворени лица неволно вдѣхваха къмъ себе си уважение и съчувствие...“

„Като вземемъ всичко това прѣдъ видъ, мисля, че българскиятѣ градецъ Сливенъ въ педагогическо отношение, както и въ всяко друго, може да се сравни съ подобни градове въ Франция и Англия. При това, трѣбва да забѣлѣжимъ, че всичко, което сѫ направили българитѣ за възпитанието на дѣцата си, не е прѣдизвикано отъ никаква официална власть, парламентски постановления или училищни инспекции. Училищата се издѣржатъ въ цѣлата страна отъ доброволенъ данъкъ, разхвърленъ отъ и между самия народъ и всѣка недѣля въ черквите събиратъ пари за тая цѣль. И тоя народъ наричатъ варварски, а сега турцитѣ сѫ го горили и грабили, като сѫ убивали и безчестили хиляди жени и дѣца!“

Въ сѫщата смисълъ пише и *Леди Странгфордъ*, жена на английския посланникъ въ Цариградъ прѣзъ Кримската война, която посѣтила Сливенъ прѣзъ сѫщата 1876 г. Пристигането ѝ станало истински празникъ за града (*my visit became a fête for the whole town*). Срѣдъ гражданитѣ отъ всички съсловия личели и ученицитѣ и ученичкитѣ, начело съ своите учители и учителки, които пѣяли съчинени за случая пѣсни, съ припѣви на името ѝ, повтаряни по нѣколко пъти. На края, тя пише, че *сливенските училища правятъ честь на кой да е английски градецъ* (*the schools of Sliven (Slimnia) would do honour to any English country town*, p. 25 на *Report of the Bulgarian peasant relief fund, London, 1877*, отъ *The Right Honorable Viscountess Sfrangford — Beaufort E. A.*). Между другото, поднесенъ ѝ билъ и отдѣленъ адресъ отъ дружеството „*Зора*“ (*The Dawn of Day Society*).¹⁾

Учебното дѣло въ Сливенъ слѣдъ освобождението. Съидването на рускитѣ войски въ Сливенъ (4-и януари 1878 г.).

¹⁾ Тя споменава и за „благотворителенъ комитетъ“ въ Сливенъ, който се грижелъ за разпрѣдѣление по къщи изѣгълитѣ безъ покривъ, храна и дрехи селени и дѣца стъ околността на града, слѣдъ кланетата и пожаритѣ между май и юлий (1876 г.) Той благотворителенъ комитетъ е билъ врѣмененъ и нѣма нищо общо съ Сливенското Благодѣтелно Дружество нарѣчено „Единство“, което било основано въ 1879 г. съ касиеръ х. д. Димитровъ и дѣловодителъ; М. П. Икономовъ. Членовете му сѫ внасяли щедри вноски.